

"ALEXANDRU IOAN CUZA" UNIVERSITY OF IAȘI
FACULTY OF HISTORY
DOCTORAL SCHOOL OF HISTORY

DOCTORAL THESIS

**The Great Conservative Government (1871-1876): domestic
and foreign policy aspects**

SUMMARY

Scientific coordinator:

Prof. Dr. Gheorghe CLIVETI mcAR

Doctoral student:

Ioan-Gabriel CHIRAȘ

IASI

2026

Content

Introduction Error! Bookmark not defined.

CHAPTER I Towards the order and stability of the Error! Bookmark not defined.

I. 1. A look at conservative groups from the establishment of the monarchy to 1871.

Conservatives - guarantors of order. Vision and actions Error! Bookmark not defined.

I. 2. Context of the appointment of the conservative cabinet 20

I. 3. Connections and interests. A profile of the conservative cabinet Error! Bookmark not defined.

I. 4. Securing a Comfortable Majority. The Elections of 1871 Error! Bookmark not defined.

I. 5. Mutual evidence of attachment. The visit of the princely couple in the spring of 1871. Error! Bookmark not defined.

Chapter II A Heavy Legacy. From the Strousberg Bankruptcy to the Crawley Concession Error! Bookmark not defined.

II. 1. From the "Railroad King" to the "Dr. Strousberg's Whispers" Error! Bookmark not defined.

II. 2. "Today the matter of the agreement between us and Strousberg is buried forever." Termination of the concession Error! Bookmark not defined.

II. 3. Crawley Concession: A Solution for the Railway Junction .Error! Bookmark not defined.

Chapter III Pillars of fiscal recovery. From tobacco monopoly to liquor license Error! Bookmark not defined.

III. 1. Tobacco monopoly Error! Bookmark not defined.

III. 2. Stamp duty and registration Error! Bookmark not defined.

III. 3. Liquor License Error! Bookmark not defined.

Chapter IV Local organization and public order Error! Bookmark not defined.

IV. 1. Law on County Councils Error! Bookmark not defined.

IV. 2. Communal Law Error! Bookmark not defined.

IV. 3. "For it is a very serious matter to concern ourselves with the fate of an individual, with his mind, with his education and with his morals." Prison Regime Law (1874) Error! Bookmark not defined.

IV. 4. The Law of Armed Power Error! Bookmark not defined.

Chapter V "A disrupted government program" Error! Bookmark not defined.

V. 1. "Here we set foot with firmness and loyal thoughts." The Press and the Criminal Code Error! Bookmark not defined.

V. 2. The Land Credit of 1873. A problematic institution Error! Bookmark not defined.

V. 3. Resignations and decisions	Error! Bookmark not defined.
Chapter VI Foreign policy aspects	Error! Bookmark not defined.
VI. 1. Independence	Error! Bookmark not defined.
VI. 2. The Vienna World Exhibition and the “independence project”	Error! Bookmark not defined.
VI. 3. Customs Law. The Road to Economic and Political Independence	Error! Bookmark not defined.
VI. 4. Some brief facts about the Commercial Convention of 1875	Error! Bookmark not defined.
VI. 5. The resignation of Vasile Boerescu	Error! Bookmark not defined.
Chapter VII The collapse of the majority: from parliamentary tensions to the executive's capitulation	Error! Bookmark not defined.
VII. 1. "He will recommend to the deputies who will help him to be re-elected to the next Chamber." Elections for the Chamber of Deputies (1875)	Error! Bookmark not defined.9
VII. 2. The political epilogue of 1876: the Senate's censure, reshuffles, uncertainties and the executive's withdrawal	Error! Bookmark not defined.
Conclusions	200
Bibliography	204

The importance and relevance of the topic

The study of the political, institutional and legislative evolution of the modern Romanian state in the first decade after the establishment of the Hohenzollern-Sigmaringen dynasty represents a historiographical undertaking of fundamental importance and great complexity. The period between 1871-1876, circumscribed in historiography under the phrase "the great conservative government" (or more correctly, "the great conservative-oriented government"), constitutes a crucial landmark for understanding how Romania overcame a phase of acute political instability and entered the path of maturation indispensable to achieving state independence.

The historical background immediately preceding 1871 had been marked by a rapid succession of short-lived government cabinets, a radicalization of the liberal opposition (culminating in the Ploiești movement of 1870 and the anti-dynastic disturbances of March 1871 at Sala Slătineanu), and a profound distrust of the great European powers in the Romanians' capacity to govern themselves without generating instability in the "Oriental Question". In this context of continuous crisis, in which Prince Carol I had seriously considered abdicating, the assumption of power by Lascăr Catargiu on March 11, 1871 saved not only the throne, but the very state structure built since 1859.

The historiography of the problem and critical nuances

The reassessment of this governance is necessary in current historiography to nuance an often unilateral perspective, inherited from the liberal opposition of the time, which described the regime as rigid and hostile to modernization. In reality, the analysis of the documents shows a much more complex dynamic. Although initially there were intentions to modify the liberal text of the 1866 Constitution, conservative leaders quickly understood the difficulties of such an approach, choosing a cautious approach. The governance thus became, according to the formula consecrated by Titu Maiorescu, "the strongest expression of the conservative idea within the limits of the 1866 Constitution."

Romanian conservatism in the period 1871-1876 was not purely ideological, but represented a pragmatic coalition of forces and nuances: from the "old boyars", to the young

Junimists grouped around PP Carp and Maiorescu, or the moderates/centrists led by Vasile Boerescu and Dimitrie Ghica. What united them was not a rigid set of dogmas, but a program of what we would today call "national salvation", based on three pillars: public order, financial recovery through responsible taxation and a foreign policy of gradual but sure emancipation from Ottoman suzerainty. From a historiographical point of view, the work capitalizes on the contributions of some reference authors, from Titu Maiorescu and C. Gane, through the detailed analyses of Apostol Stan, and up to the new directions imposed by the "Iași Historical School" (Gheorghe Cliveti, Vasile Russu, Simion-Alexandru Gavriș).

Source base and methodology

The methodological approach of the thesis is based on the classical principles of historical research: objectivity, comparative analysis and hermeneutics of the documentary text. The corpus of sources used is structured in three major categories. Official documents and parliamentary debates were systematically researched to reconstruct the dynamics of the act of government (decrees, laws, reports, circulars), while parliamentary debates allowed us to capture the technical arguments and obstruction tactics of the opposition. Memoirs, diaries and private correspondence, along with the private archives of some politicians, offered an intimate perspective on the sources of political decision-making and the backstage of power. The press of the time, represented by the publications of both political camps, was analyzed to capture the climate of public opinion and the strategies of government argumentation versus contesting the opposition.

Contents of the work

The political rationale and context of the establishment of the conservative cabinet (1871)

After the abdication of Alexandru Ioan Cuza and the accession to the throne of Prince Carol I, political life in Romania went through a period of effervescence and fragmentation. Political groups had to redefine themselves in the new constitutional framework. For the conservatives, the lack of an indisputable leader after the death of Barbu Catargiu constituted a major disadvantage in the face of the relative homogeneity of the radical liberals. In the early years (1866-1871), the conservatives coalesced rather on the basis of specific interests or as a reaction to curb liberal legislative tendencies, without initially proposing a coherent and lasting government program. However, in the realm of ideas, the conservatives shared a common ground: anti-revolutionism, prudent reform of institutions, progress based on organic evolution and respect for order and legality.

The March 1871 Crisis and the Catargiu Solution

The establishment of the government led by Lascăr Catargiu on 11 March 1871 was not an isolated event, but the culmination of a crisis that had been active for several years. The failure of previous coalition or liberal governments to ensure financial stability and public order, amplified by the radicalism of anti-dynastic movements (culminating in the incident at Sala Slătineanu on 10/11 March 1871), had brought the monarchy to the brink of abdication. At this turning point, Prince Carol I turned to the conservatives as the only force capable of guaranteeing internal order and regaining the trust of the great European powers. The appointment of Lascăr Catargiu ended the period of political incoherence and inaugurated a strategic alliance between the crown and conservative structures, based on executive authority and strict respect for the rule of law.

Ministerial team profile

The socio-professional analysis of the members of the Catargiu cabinet revealed an intelligent combination of technical competence and administrative experience. Lascăr Catargiu, president of the council of ministers and minister of the interior, was recognized for his firmness, sobriety and long administrative career. Petre Mavrogheni was ideologically close to the prime minister and an experienced economist. Gheorghe Costaforu distinguished himself as a well-trained jurist and representative of the moderate wing in foreign policy. Nicolae Kretzulescu was prime minister under Cuza, co-opted to ensure an opening bridge to the moderates. Christian Tell was one of the pașoptist figures with an indisputable moral authority, which is why he held a good part of the government, the portfolio of the ministry of Religions and Public Instruction. Alongside Catargiu until the end of the government was I. Em. Florescu, at the ministry of War, a general with solid training, called to guarantee the army's readiness in the face of possible armed conflicts.

Electoral legitimation and the princely visit

To overcome the parliamentary minority inherited from the old chamber, the government resorted to dissolution and the organization of new elections in the spring of 1871. Through firm administrative action, directed by rigorous circulars sent to the prefects, the conservatives achieved a crushing victory in the elections of April-May 1871.

The economic crisis and the resolution of the railway epic

One of the heaviest legacies left to the Catargiu cabinet was outlined by the “Strousberg Affair”. The concession granted in September 1868 to the consortium led by the Prussian magnate Bethel Henry Strousberg for the construction of a 914 km railway network had proven to be a serious economic failure and a factor of profound political instability (being intensely exploited by anti-dynastic propaganda). Strousberg’s bankruptcy at the end of 1870, the refusal to pay the due coupons of the bonds and the major deficiencies in the execution of the works brought the Romanian state to the brink of insolvency. The situation was aggravated by diplomatic pressure

exerted by the German Chancellor Otto von Bismarck, who intervened to protect the interests of the holders of securities in Germany. Faced with the risk of a major diplomatic conflict and the compromise of external credit, the Catargiu government acted on two levels: legal (through legal actions and the establishment of an arbitration tribunal to annul the concession) and legislative. Through laws voted in July and December 1871, the Romanian parliament ratified the termination of the Strousberg concession and approved the takeover of negotiations with a committee of bondholders (the group led by the banker Gerson von Bleichroder and Adolph von Hanseemann), who were set up as a joint-stock company tasked with completing the railway network. This compromise solution allowed for the installment of debts, the reduction of interest rates and the resumption of infrastructure works under strict government control.

In parallel with saving the main network, the cabinet's economic strategy aimed at opening new junction points with the Austro-Hungarian railway network (to ensure an efficient exit to European markets). After numerous parliamentary disputes related to the strategic and economic risks of routes such as Ploiești-Predeal, the government managed to finalize in 1875 the negotiation and granting of the concession for the Ploiești-Predeal and Adjud-Tg. Ocna lines to the English contractor Crawley. Although contested by the opposition and marked by subsequent execution difficulties, the Crawley concession represented the last great attempt of the era to outsource major infrastructure works through large foreign companies.

Budget recovery and tax reform

Finding a depleted public treasury and a state faced with chronic structural deficits, Finance Minister Petre Mavrogheni implemented a rigorous package of reforms based on the development of indirect taxation. This option was dictated by the need to generate secure, predictable and rapid revenues, capable of covering the public debt service and financing the functioning of the state apparatus without completely blocking the fragile agrarian economy through direct property overtaxation. The three pillars of fiscal recovery were based on: the tobacco monopoly, the stamp duty and registration, and the liquor license. Regarding the tobacco monopoly, through the law adopted in December 1871, the state established a strict monopoly on the cultivation, processing and marketing of tobacco, later concessioned to an international banking consortium. In exchange for exclusivity, the state ensured a substantial fixed income and rigorous administrative control over production. The monopoly was immediately followed in February 1872 by the stamp and registration tax, which modernized the system of legal, commercial and civil transactions, introducing a clearly structured range of fixed and proportional stamps applicable to official documents. Although initially contested by the commercial community and plagued by difficulties of administrative interpretation, the tax quickly became an important source of ordinary revenue

for the budget. Finally, pursuing both fiscal and moralizing aspects, the liquor license imposed a tax on all establishments selling alcoholic beverages. The measure reduced the excessive number of rural and urban taverns and brought significant funds to the budget, while generating lively political and diplomatic controversies due to the restrictive provisions of Article 8.

Institutional modernization. Administration, justice and defense

The conservative vision of territorial organization sought a balance between the need for administrative centralization and the principle of decentralization enshrined in the constitution. The 1872 County Councils Law reduced the number of councilors, established three-member standing committees, and required the prefecture director to provide their secretariat, strengthening the role of the prefect as an exponent of central power, but at the same time introducing strict rules for financial control through the Court of Auditors. At the same time, the Municipal Law (1874) redefined the minimum demographic threshold for the formation of rural communes to ensure their economic viability, reorganized the electoral body into colleges with a high census, and established the appointment of mayors by the executive branch from among the elected councilors.

The reform of the prison regime was reflected in the Prison Law of 1874. Under the coordination of Inspector General Ferdinand de Perrieres and firmly supported by the cabinet, the law represented a landmark moment in the humanization and modernization of the Romanian detention system. Adopting the "Auburnian" system (night isolation and communal work), the new normative act established the rigorous classification of establishments (preventive, forced labor, correctional and juvenile prisons), the separation of detainees and the creation of supervisory commissions, aligning Romanian legislation with European standards of the era.

Another constant of the cabinet, and indeed of Prince Carol I, was the reorganization of the Romanian army. Aware of the overwhelming role of the army in the perspective of the imminent international crises, Minister Florescu and Prince Carol I imposed a vast modernization program. The laws and regulations adopted during this period aimed to increase the number of trained personnel, improve technical equipment, clarify the status of the officer corps and consolidate the reserve structures, transforming the army into a basic pillar of national sovereignty.

Foreign policy

In the international context, the conservative cabinet had to prove extreme caution among the divergent interests of the guarantor powers, constantly confronting the tacit or overt opposition of the Ottoman Empire, which sought to limit the attributes of the autonomy of the Romanian state. Under the coordination of foreign ministers such as Gheorghe Costaforu and Vasile Boerescu,

Romanian diplomacy promoted a policy of "accomplished deeds", aiming to obtain a factor recognition of the state's sovereignty by creating its own consular institutions or diplomatic agencies, signing trade conventions and direct participation in international events. A moment of particular importance in Romania's external image strategy was its participation in the Universal Exhibition in Vienna in 1873. Despite initial reservations and financial difficulties, the government allocated the necessary funds for the arrangement of its own national pavilion. Romania's presence in Vienna allowed the country to showcase its economic, agricultural and cultural potential to the European world, indirectly challenging the Ottomans' suzerainty claims and affirming its aspirations for modernization and equality among civilized nations. The "battle" for economic independence reached a climax with the adoption of new autonomous customs tariffs and the difficult negotiation of the trade convention with Austria-Hungary in 1875. At a time when the Porte was challenging Romania's right to conclude independent international treaties, the Catargiu cabinet firmly argued that internal autonomy also included trade prerogatives. The convention with Austria-Hungary, although contested internally by liberal circles who feared competition from Austrian products, represented an immense diplomatic success, forcing legal recognition of Romania's capacity to conduct bilateral international relations.

The twilight of governance

After an unprecedented political longevity in Romania's post-Pasoptist history (five years of uninterrupted government), the wear and tear of power and the combined pressures of the liberated opposition led to a crisis of cohesion in the conservative camp. The parliamentary elections of the spring of 1875 took place in an atmosphere of deep public contestation marked by vehement accusations of administrative intervention. Although the conservatives managed to maintain a formal majority in parliament, it became extremely fragile and vulnerable to backstage maneuvers.

The winter of 1875-1876 brought the government to financial deadlocks, external pressures related to the railway debt and the conflict in the Balkans announced new difficulties on the international scene. Resignations within the cabinet had become another sign that it had to withdraw. Finally, the vote of censure expressed by the Senate in the spring of 1876 sanctioned Catargiu's withdrawal and the handover of power, ending a decisive era.

The doctoral thesis convincingly demonstrates that the "great conservative-oriented government" (1871-1876) did not represent a simple authoritarian parenthesis or a phase of stagnation, but the cornerstone of the maturation of the modern Romanian state. Through the financial recovery achieved by Petre Mavrogheni, the resolution of the major crises of the railway infrastructure, the modernization of administrative, penitentiary and military legislation, as well as

the diplomatic courage to assert economic autonomy before the Porte, the cabinet led by Lascăr Catargiu offered Romania the political stability and indispensable institutional structure without which the triumph in the War of Independence (1877-1878) would have been unthinkable.

Bibliography

I. Sources

Central National Historical Archives

- Fond Casa Regală
- Fond Casa Regală-Personale Carol I
- Fond Filipescu
- Fond Ministerul de Interne
- Fond Parlament

Iași County Directorate of the National Archives

- Colecția Documente – Pachet 1050
- Fond Primăria Iași

Ministry of Foreign Affairs, Historical Archive

- Fond Paris – Politice

National Library of Romania, Historical Archive

- Fond Brătianu
- Fond Kogălniceanu
- Fond Saint Georges

Library of the Romanian Academy

- Arhiva Lascăr Catargiu

II. Press

- „Alegătorul Liber”, 1875
- „Curierul Bucureștilor”, 1875
- „Curierul de Dorohoiu”, 1874
- „Curierul de Iasi”, 1872

- „Daracul”, 1871
- „Desbaterile Senatului României”, sesiunea 1871-1872, sesiunea 1872-1873, sesiunea 1873-1874
- „Ghimpele”, 1871, 1872, 1873
- „Informațiunile”, 1871
- „Monitorul Oficial”, 1871-1876

- „Noul Curieru Român” , 1873
- „Poporul”, 1871-1876
- „Pressa”, 1871-1876
- „Românul”, 1871-1876
- „Secolul”, 1871
- „Telegraful de București”, 1871, 1873, 1875
- „Trompeta Carpaților”, 1866, 1871, 1873
- „Uniunea Liberală”, 1871

III. Memoirs, Correspondence, Diaries, Contemporary Writings

- Bacalbașa Constantin, *Bucureștii de altădată*, vol. I, Editura Humanitas, București, 2014.
- Bălăceanu Iancu, *Memoriile unui pașoptist model. Amintiri politice și diplomatice*, Editura Humanitas, București, 2019.
- Bengescu George, *Câteva suvenire ale carierei mele*, Paul Lacomblez, Bruxelles, 1899.
- Boerescu Vasile, *Discursuri politice (1859-1873)*, vol I, Atelierele Grafice Socec, București, 1910.
- *Cuvântările Regelui Carol I (1866-1914)*, vol. I, ediție îngrijită de Constantin C. Giurescu, Fundația pentru Literatură și Artă „Regele Carol II”, București, 1939.
- Gane Constantin, *P. P. Carp și locul său în istoria politică a țării*, vol I, Editura Ziarului „Universul”, București, 1936.
- Kretzulescu Nicolae, *Deslușiri asupra monopolului tutunului*, București, Tipografia lucrătorilor asociați, 1867.
- Kogălniceanu Mihail, *Cestiunea Strousberg*, Tipografia Goldner, Iași, 1872.
- Lahovary Alexandru, *Discursuri politice 1881-1896*, Tipo-Litogr. și Fonderia de Litere Dor. P. Cuc, București, 1905.
- *Lucrări pregătitoare cu privire la înființarea creditelor fonciare în România*, vol. I, Institutul de Arte Grafice Carol Gobl, București, 1899.
- Maiorescu Titu, *Discursuri parlamentare cu privire asupra desvoltărei politice a României sub domnia lui Carol I*, vol I, Editura Librăriei Socec, București, 1897.
- Idem, *Istoria contemporană a României (1866-1900)*, Editura Librăriei Socec, București, 1925.

- Idem, *Jurnal și epistolar*, vol. VII, ediție îngrijită de Georgeta Rădulescu-Dulgheru, Editura Minerva, București, 1987.
- *Memoriile regelui Carol I al României de un martor ocular*, ediție de Stelian Neagoe, Vol. I, II, București, Editura Scripta, 1992, 1993, vol. III, Editura Machiavelli, 1994.
- Rosetti Radu, *Amintiri*, Editura Humanitas, București, 2017.
- Severeanu C. D., *Din amintirile mele (1853-1928)*, vol. I, Tipografia Bucovina „I. E. Torouțiu”, București, 1929.
- Vulpescu Iordache, *Spionul Prusian sau Principele Carol de Hohenzollern domn al României*, Berlin, 1875.

IV. Sources of law

- Bujoreanu M. Ioan, *Appendice la colecțiunea de legiurile României vechi și noi*, vol. II, Noua Typhographia a Laboratorulu Romani, București, 1875.
- Idem, *Colecțiune de legiurile României, vechi și noi, câte s-au promulgat până la finele anului 1870*, vol. I, București, 1873.
- Idem, *Colecțiune de legiurile României vechi și noi*, vol. II.1, București, 1875.
- *Concesiunea căilor ferate concedată companiei Strousberg*, Imprimeria statului, București, 1870.
- Epureanu Kostaki Manolaki, *Proiect de lege asupra creditului fonciar din România*, București, 1872.
- Mitilineu M., *Collectiune de tratatele si conventiunile Romaniei cu puterile straine de la annulu 1368 până în zilele nostre*, Noua Typographie a laboratorilor român, București, 1874.

V. Working tools

- *Bibliografia istorică a României*, III, secolul XIX, tom. 5, Editura Academiei R. S. R., București, 1974.
- Bulei Ion, *Guverne și guvernanți (1866-1916)*, Editura Silex, București, 1994.
- *Independența României. Documente*, vol. IV, Editura Academiei R. S. R., București, 1978.

- Oncescu Iulian, *Texte și documente privind istoria modernă a românilor (1774-1918)*, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2011.
- *Organizarea instituțională a Ministerului Afacerilor Externe. Acte și documente (1859-1919)*, vol. I, ediție îngrijită de Ion Mamina, Gheorghe Neacșu, George G. Potra, Fundația Europeană „Titulescu”, București, 2004.

VI. General Works

- Adăniloaie Nichita, *Independența națională a României*, Editura Academiei R. S. R., București, 1986.
- Idem, *Înființarea reprezentanței diplomatice a României la Berlin*, în volumul *Reprezentanțele diplomatice ale României (1859-1917)*, vol. I, coordonator Gheorghe Căzan, Editura Politică, București, 1967, pp. 215-234.
- Alecsandri Vasile, *Opere*, vol X, Editura Minerva, București, 1985.
- Andreescu Oana, Leașu Florin, Rogozea Liliana, *Alcoholism in Romania in the late nineteenth century and at the beginning of the twentieth century*, in „Clujul Medical”, 2014, vol. 87, no. 4, p. 288-292.
- Angelescu Constantin, *Cei dintâi români doctor în drept dela Paris*, extras din „Dreptul”, nr. 28 și 29 din 1928, Fundația Culturală Regele Mihai I, București.
- Ardeleanu Constantin, *Some information regarding the prisons of Galați (Galatz) at the middle of the XIXth century*, in „Danubius” XXIX, 2011, pp. 163-167.
- Aslan Th. C., *Studiu asupra monopolurilor în România*, București, Institutul de Arte Grafice Carol Göbl, 1906.
- Balog Iosif Marin, Balog Anișoara, *Relațiile economice româno-germane și mecanismele lor de articulare între anii 1866-1890*, în „Revista Bistriței”, nr. XII, 2008, pp. 321-332.
- Barbu G., *Nicolae Kretzulescu*, Editura Științifică, București, 1964.
- Băicoianu C. I., *Istoria politicei noastre monetare și a băncii naționale*, vol I, partea I, Editura Cartea Românească, București, 1932.
- Bărbăntan Gheorghe, *Unele aspecte privind relațiile comerciale româno-austro-ungare în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea*, în „Anuarul Institutului de Istorie G. Barițiu”, Seria Historica, XLIX, Cluj, 2010, pp. 299-308.

- Bărbulescu Constantin, *România medicilor. Medici, țărani și igienă rurală în România de la 1860 la 1910*, Editura Humanitas, București, 2015.
- Berindei Dan, *Guvernele lui Alexandru Ioan Cuza (1859-1866). Liste de miniștri*, în „Revista Arhivelor”, an II, nr. 1, București, 1959, pp. 147-163.
- Bogdan N. A., *Regele Carol I și a doua sa capitală*, Institutul de Arte Grafice C. Sfetea, București, 1916.
- Botez Constantin, *Epopoea feroviară românească*, Editura Sport-Turism, București, 1977.
- Brătescu Liviu, *Alexandru N. Lahovari. Diplomatul și omul politic*, în „Arhivele Olteniei”, serie nouă, nr. 31, 2017, pp. 85-103.
- Idem, *România la răscruce. Anul 1866*, Institutul European, București, 2014.
- Bridge F. R., Bullen Roger, *The Great Powers and the European State System (1814-1914)*, Pearson education Limited, 2005.
- Bruno Ștefan, *Istoria și reforma închisorilor românești*, în „Revista Română de sociologie”, serie nouă, an XVII, nr. 5-6, 2006, pp. 485-512.
- Idem, *Mediul penitenciar românesc. Cultură și civilizație carcerală*, Editura Institutul European, Iași, 2006.
- Bulei Ion, *Conservatori și conservatorism în România*, Editura Enciclopedică, București, 2000.
- Bușe Constantin, *Comerțul exterior prin Galați sub regimul de port franc (1837-1883)*, Editura Academiei R. S. R., București, 1976.
- Buța Viorel, Manoliu Nicolae, *Reformele lui Alexandru Ioan Cuza privind sistemul național de apărare*, în „Revista de Științe militare”, nr. 3/2024, pp. 56-62.
- Candiano-Popescu Alexandru, *Amintiri din viața-mi (1867-1898)*, ediție îngrijită de Constantin Corbu, Editura Eminescu, București, 1998.
- Căpușan Andrei Alexandru, *Diplomați români de elită*, vol. I, Editura Ars Docendi, București, 2009.
- Ceobanu Adrian-Bogdan, *Atitudini și stări de spirit în mediul politic românesc cu privire la Rusia (1866-1877)*, în volumul *Relațiile internaționale. Lumea de ieri, lumea de mâine*, Paul Nistor (coordonator), Editura PIM, Iași, 2007, pp. 56-65.
- Idem, *Câteva informații privind personalul diplomatic al Legației României de la Sankt-Petersburg (1881-1886)*, în volumul *Diplomație și destine diplomatice în lumea*

românească, Paul Nistor, Adrian-Bogdan Ceobanu (coordonatori), Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2011, pp. 227-242.

- Idem, *Politică și diplomatie la sfârșitul secolului XIX. Din istoria relațiilor româno-ruse (1878-1899)*, Editura Univ. „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2017.
- Idem, *Secretari generali ai Ministerului Afacerilor Străine (1878-1918). Studii și documente*, Editura Univ. „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2019.
- Chiș Ioan, *Drept execuțional penal. Istoria închisorilor românești. Legislația închisorilor din feudalism până în anul 1989. Executarea pedepselor privative de libertate*, Editura Universul Juridic, București, 2013.
- Cliveti Gheorghe, *România și crizele internaționale (1853-1913)*, Editura Fundației Axis, Iași, 1997.
- Idem, *România și Puterile Garante*, Editura Universității „Al. I. Cuza”, Iași, 1988.
- *Conservatorismul românesc. Concepte, idei, programe*, antologie de Laurențiu Vlad, Editura Nemira, București, 2006.
- Corivan Nicolae, *Relațiile diplomatice ale României de la 1859 la 1877*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1984.
- Dame Frederic, *Histoire de la Roumanie contemporaine depuis l'avènement des princes indigènes jusqu'à nos jours:(1822-1900)*, Felix Alcan, 1900.
- Damean Sorin Liviu, *Carol I al României*, vol. I, Editura Paideia, București, 2000.
- Idem, *Carol I al României. Un monarh devotat*, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2016.
- Idem, *Diplomați englezi în România (1866-1880)*, vol. I, Editura Universitaria, Craiova, 2008.
- Idem, *Monarhia constituțională în România: De la instituirea regimului la proclamarea regatului 1866-1881*, teză doctorat, Iași, 2000.
- Delbecke Bram, *The Political Offence and the Safeguarding of the Nation State: Constitutional Ideals, French Legal Standards and Belgian Legal Practice, 1830–70*, in „Comparative Legal History”, Volume 1, Issue 1/2013, pp. 63-66.
- Dincă Dragoș Valentin, *Sistemul administrativ românesc. Inspirație franceză și adaptare autohtonă*, Editura Economică, București, 2012.
- Dobrovici Gheorghe, *Istoricul dezvoltării economice și financiare a României și împrumuturile contractate*, Tipografia ziarului „Universul”, București, 1934.

- Eddie M. Scott, *Limits on the fiscal Independence of Sovereign States in Customs Union: "Tax Union" Aspects of the Austro-Hungarian Monarchy, 1868-1911*, in „Hungarian Studies Review”, vol IX, no. 2, 1982, pp. 7-28.
- Emilciuc Andrei, *Evoluția sistemului de accize în Basarabia (1863-1893)*, în „Revista științifică a Universității de stat din Moldova, nr. 10 (200), 2024, pp. 13-22.
- Felix Iacob, *Istoria igienei în România în secolul al XIX-lea*, Institutul de arte grafice Carol Gobl, București, 1901.
- Florescu Radu R., *Generalul Ioan Emanoil Florescu. Organizator al armatei române moderne*, Editura Militară, București, 2004.
- Fremdling Rainer, *European Railways 1825-2001. An Overview*, Groningen Growth and Development Centre, 2002.
- Gavriș Simion-Alexandru, *Câte ceva despre „un conservator de stânga” din secolul XIX: Alexandru C. Catargiu*, în „Convorbiri Literare”, nr. 7 (319), 2022, pp. 136-139.
- Idem, *Ipostazele unei biografii politice. Manolache Costache Epureanu*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași, 2013.
- Idem, *Politică, fantasme și multe trimiteri savante: Nicolae Blaremborg (1837-1896)* în „Convorbiri Literare”, nr. 11 (323), 2022, pp. 145-148.
- Idem, *Viața și opiniile prințului Grigore Mihail Studza (1821-1901)*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași, 2015.
- Giurgea Mihai, *Rolul, obligațiile și drepturile apărătorului persoanei private de libertate în perioada antebelică*, în „Universul Juridic”, nr. 2, februarie 2024, pp. 45-49.
- Gudín Cristina, *Înființarea instituțiilor financiare ale României moderne 1864-1888*, în „Analele Universității București”, seria istorie, an L, 2001, pp. 27-44.
- Guțan Manuel, *Istoria administrației publice românești*, Editura Hamangiu, Iași, 2006.
- Iordache Anastasie, *Christian Tell (1808-1884)*, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1976.
- Idem, *Originile conservatorismului politic din România și rezistența sa contra procesului de democratizare 1821-1882*, Editura politică, București, 1987.
- Iordăchiță Florin, *Un bilanț al alegerilor parlamentare din timpul domniei lui Carol I*, în „Studii și articole de istorie”, nr. 81/2014. pp. 44-58.
- Iorga Nicolae, *Istoria presei românești*, Atelierele Societății Anonime „Adevărul”, București, 1922.

- Idem, *Politica externă a regelui Carol I*, Institutul de arte grafice, București, 1916.
- *Istoria parlamentului și a vieții parlamentare în România*, Editura Academiei R.S.R., București, 1983.
- Jelavich Charles, Jelavich Barbara, *Formarea statelor naționale în Balcani 1804-1920*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2006.
- Kogălniceanu Mihail, *Opere*, IV, partea a II-a, ediție îngrijită de Georgeta Penelea, Editura Academiei R. S. R., București, 1980.
- Marcel I. Adrian, Drăghici Tudor, *Înființarea consiliului județean Gorj. Mandatul 1864-1868*, teză de doctorat, Craiova, 2022.
- Marinescu Beatrice, *Romanian-british political relations 1848-1877*, Editura Academiei R. S. R., București, 1983.
- Marton Silvia, *Republica de la Ploiești și începuturile parlamentarismului în România*, Editura Humanitas, București, 2014.
- Moglan Bianca Loredana, *Petre P. Mavrogheni: om politic și diplomat*, teză doctorat, Iași, 2025.
- Neagoe Sever, Tender Ilie, Văduva Gheorghe, *Istoria grănicerilor și a începutului poliției de frontieră*, Editura Scaiul, București, 2004.
- Neculae Marius, *Închisoarea de la Râmnicu Sărat (1862-1963). Zece întrebări și răspunsuri*, în „Spații culturale”, nr. 75/2021, pp. 7-11.
- Nedelcu Paul-Iulian, *Descentralizarea. Studiu comparativ*, Editura Universul Juridic, București, 2015.
- Negulescu Paul, *Tratat de drept administrativ român. Organizarea administrativă a României*, Tipografia Gutenberg, București, 1903-1904.
- Ornea Zigu, *Viața lui Titu Maiorescu*, vol. I, Cartea Românească, București, 1986.
- Pasat Octavian, *Analiză asupra infracțiunilor vamale comise pe teritoriul României până în anul 1989 prin prisma metodei istorice*, în „Revista națională de drept”, nr. 3/2014, pp. 64-69.
- Petculescu Nicolae, *Problema C.F.R. Istoric. Completări. Îmbunătățiri*, Editura Cultura Națională, București, 1923.
- Polihroniade Mihail, Tell Christian, *Domnia lui Carol I*, vol I, Vremea, București, 1937.
- Popescu Toader, *Proiectul feroviar românesc (1842-1916)*, Editura Simetria, București, 2014.

- Rădulescu Mihai-Sorin, *La începuturile diplomației moderne românești: ceva nou despre Ludovic steege*, în „Acta Marisiensis”, Seria Historia, 2004, pp. 102-109.
- Rosetti Radu, *Garda Națională. Scurt istoric. Rostul ei în războiul din 1877-1878*, în „Analele Academiei Române”, Memoriile secțiunii istorice, seria III, tomul XXV, 1942-1943, pp. 483-510.
- Idem, *Regele Carol I militar*, în „Arhiva Românească”, tom IV, 1940, pp. 23-37.
- Russu Vasile, *Viața politică în România (1866-1871). De la domnia pământească la prințul străin*, vol. I, II, Editura Univ. „Al. I. Cuza”, Iași, 2001.
- Shaw J. Stanford, Shaw Ezel Kural, *History of the Ottoman Empire and Modern Turkey*, vol. II, Cambridge University Press, New York, 1977.
- Slăvescu Victor, *Creditele funciare din România*, Editura Cartea Românească, București, 1924.
- Idem, *Ion Strat. Economist-Financiar-Diplomat*, vol. II, Imprimeria Națională, București, 1946.
- Idem, *Viața și opera lui Petre Mavrogheni*, Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului, București, 1939.
- Smochină Andrei, Merei Luminița Eleni, *Primele reforme penitenciare la începutul României moderne*, în „Studii Juridice Universitare”, nr. 3-4/2012, pp. 49-59.
- Sora Andrei Florin, *Servir l'état roumain. Le corps préfectoral, 1866-1940*, București, Editura Universității din București, 2011.
- Stan Apostol, *Grupări și curente politice în România între Unire și Independență (1859-1877)*, Editura Științifică și enciclopedică, București, 1979.
- Idem, *Independența României. Detașarea de piața otomană și rețășarea de Europa*, Editura Albatros, București, 1998.
- Idem, *Independența statală în gândirea și practica politică a anilor 1859-1877*, în „Revista de Istorie”, tom. 28, nr. 10, 1975, pp. 1-32.
- Idem, *Putere politică și democrație în România (1859-1918)*, Editura Albatros, București, 1995.
- Idem, *Vasile Boerescu (1830-1883)*, Editura Științifică, București, 1974.
- Sturdza D. A., *Domnia regelui Carol I*, tom I, Institutul de arte grafice Carol Gobl, București, 1906.
- Șerban Alexandru, *Considerații istorice privind regimul de executare a pedepselor în dreptul românesc*, în „Revista de Științe Juridice”, Craiova, nr. 1/2019, pp. 27-31.

- Știrbăț Gheorghe Florin, *Din viața politică a României anilor 1876-1878. Procesul foștilor miniștri conservatori (I)*, în „Carpica”, XXXIX, 2010, pp. 171-196.
- Idem, *Din viața politică a României anilor 1876-1878. Procesul foștilor miniștri conservatori (II)*, în „Carpica”, XL, 2011, pp. 189-218.
- Idem, *Din viața politică a României în vremea Războiului de independență. Gruparea „centru”*, în „Acta Moldaviae Septentrionalis”, nr. 10, 2011, pp. 143-155.
- Idem, *Grupările conservatoare în viața politică a României în vremea Războiului de Independență*, în „Acta Moldaviae Meridionalis”, XXXII, 2011, pp. 206-239.
- Șuta Alina Ioana, Tămaș Oana Mihaela, Ciupală Alin, Bărbulescu Constantin, Popovici Vlad, *Legislația sanitară în România modernă (1874-1910)*, Presa Universitară Clujeană, 2009.
- Taylor A. J. P., *The struggle for mastery in Europe 1848-1918*, Oxford University Press, 1957.
- Tanoviceanu I., *Tratat de drept și procedură penală*, edițiunea a doua a *Cursului de drept și procedură penală revăzut și complectat*, vol. I, București, 1924.
- *Tată iubit și cel mai credincios prieten. Corespondența Regelui Carol I cu tatăl său, principele Karl Anton de Hohenzollern-Sigmaringen (1866-1881)*, ediție îngrijită de Silvia Irina Zimmermann, Editura Corint, București, 2023.
- Teodorescu Anibal, *Tratat de drept administrativ*, vol. II, București, 1935.
- Teodorescu G. Dem, *Monopolul tutunului la 1837*, în „Cele trei Crișuri”, anul XIII, nr. 1-2, 1920.
- Trăușan-Matu Lidia, *Instituțiile medicinei din România în perioada 1830-1874*, în „Caiete de antropologie istorică”, an XIX, nr. 1 (36), 2020, pp. 126-155.
- Totu Maria, *Garda Civică din România*, Editura Militară, București, 1976.
- Vava Lucian Popescu, *Începuturile legislației sanitare moderne românești (1874-1910)*, în „Oltenia. Studii și comunicări. Arheologie-Istorie”, vol. XXVI/2019, Craiova, pp. 363-372.
- Vlad Laurențiu, *Constantin N. Brăiloiu (1809-1889). Fragmente biografice*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași, 2023.
- Idem, *Imagini ale identității naționale. România la expozițiile universale și internaționale de la Paris*, Editura Meridiane, București, 2001.
- Vulturescu Gr., *Creditul Funciar*, București, Tipografia Voința Națională, 1905.

- Xenopol A. D., *Istoria partidelor politice în România, de la origini până la 1866*, vol. I, Librăria Stănciulescu, București, 1920.
- Idem, *Nicolae Kretzulescu. Viața și faptele lui (1812-1900)*, Ateliere grafice Socec, București, 1915.

VII. Special works

- Bossy Raoul, *Politica externă a României între anii 1873-1880, privită de la agenția diplomatică din Roma*, Cultura Națională, București, 1928.
- Brătescu Liviu, I. C. *Brătianu și politica externă a României (1866-1888)*, Editura Univ. „Al. I. Cuza”, Iași, 2014.
- Carciga Dragoș, *Bucureștii în alegeri. Momentul aprilie 1875*, în „București, Materiale de istorie și muzeografie”, XIII, 2009, pp. 14-21.
- Căpușan Andrei Alexandru, *Din istoria relațiilor diplomatice româno-ruse. Misiunile speciale și crearea agențiilor diplomatice ale Rusiei și României (1868, 1874)*, în „Caiete diplomatice”, anii IV-V, 2016-2017, nr 4-5, pp. 5-14.
- Chiraș Ioan-Gabriel, „Am făcut greșeala de am cheltuit mai mult decât am avut. Monopolul tutunului (1872)”, în „Analele Bucovinei”, XXXII, nr. 2 (65), 2025, pp. 509-514.
- Idem, *Guvernul Lascăr Catargiu și alegerile din mai 1871*, în „Analele Bucovinei”, XXX, nr. 2 (61), 2023, pp. 567-574.
- Idem, *În districtulu cutare, s-a alesu, în colegiu cutare, domnulu cutare, cu aproape unanimitate! Alegerile pentru Senat din vara lui 1874*, în „Anuarul Institutului de Istorie „A. D. Xenopol”, tom LX, 2023, pp. 313-321.
- Idem, *Spre o independență economică. Legea vamală din mai 1874*, în „Analele Bucovinei”, XXIX, 2(59), 2022, pp. 593-603.
- Ciobanu Ștefan Silviu, *Contribuții asupra biografiei lui Al. N. Lahovari*, în „București. Materiale de istorie și muzeografie”, XXV, 2011, pp. 211-237.
- Cliveti Gheorghe, *1870-1871: Românii și „sincopa europeii franceze”*, în „Analele științifice ale Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași, tom XLIV-XLV, 1998-1999, pp. 31-47.
- Cojocaru Florentina, Coman Nicolina, *Carol Davila și Expoziția universală de la Viena-1873*, în „Argesis. Studii și comunicări”, Seria Istorie, VII, Pitești, 1995, pp. 169-173.

- Crăciunescu Gampe, Cristina Paula, *Constantin Esarcu în misiune la Roma (1873-1876, 1879): Câteva date din corespondența diplomatică*, în „Analele Universității din București”, Seria Științe Politice, vol. IX, nr. 09/2017, pp. 3-17.
- Damean Sorin Liviu, *Aspecte ale modernizării societății românești (1866-1876). Inițiative monarhice*, în „Analele Universității din Craiova”, Seria Istorie, An. XIV, nr. 2/2009, pp. 175-189.
- Dăian Diana-Maria, *Romania and Austro-Hungary: Diplomatic Relations in the New Stage of the "Oriental Issue"*, în „Journal of Romanian literary studies”, nr. 8/2016, pp. 439-449.
- Fușcan Valentin-Ioan, *Prima lege sanitară din România și măsurile de combatere a răspândirii epidemiilor – Legea asupra serviciului sanitar din 16 iunie 1874*, în „Acta Terrae Fogarasiensis”, IX, 2020, pp. 178-186.
- Gavriș Simion-Alexandru, *Anti-Caragiale: alegeri (ușor) plicticoase și (aproape) corecte la 1871*, în „Convorbiri Literare”, nr. 12(312), decembrie 2021, pp. 134-137.
- Idem, *Câte ceva despre începuturile politice ale Junimii*, în „Convorbiri Literare”, nr. 5 (305), 2021, pp. 145-147.
- Idem, *Centralism și autonomie locală în legislația administrativă a guvernării Lascăr Catargiu (1871-1876)*, în „Analele Științifice ale Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași”, serie nouă, istorie, tom LXXI, 2025, pp. 225-236.
- Idem, *Elita conservatoare românească la jumătatea secolului al XIX-lea: Lascăr Catargiu*, lucrare în manuscris.
- Idem, *Îngrijorări conservatoare, melancolii liberale și încăierări bucureștene: Alegerile parlamentare din 1875*, în „Convorbiri Literare”, nr. 8 (320), 2022, pp. 135-138.
- Idem, *Revolta boierilor: Alegerile pentru senat din martie 1876*, în „Convorbiri Literare”, aprilie 2025, nr. 4 (352), pp. 136-142.
- Idem, *Towards a history of political representation in 19th-century Romania. The Chamber of deputies during the 1871-1875 parliamentary term*, in „Südost-Forschungen”, band 82, 2023, pp. 173-192.
- Ionicescu Alexandru, *Guvernarea conservatoare (1871–1876). Activitatea legislativă*, teză de doctorat, Craiova, 2020.
- Idem, *Petre Mavrogheni's resignation from the Lascăr Catargiu Government (1875)*, in „Journal of Humanities, Culture, and Social Sciences”, vol. 3, no 1, 2016, pp. 85-96.

- Iordache Anastasie, *Sub zodia Strousberg. Viața politică din România 1871-1878*, Editura Globus, București, 1991.
- Iorga Filip-Lucian, *Petre Mavrogheni. Diplomatul gentilom*, în „Revista Institutului Diplomatic Român”, an II, nr. I(III), semestrul I, 2007, pp. 154-165.
- Moroianu Dan, *Problema căilor ferate și afacerea Strousberg*, în „Buridava”, nr. 8/2010, pp. 238-243.
- Oncescu Iulian, *Dilema unei opțiuni: România între Franța și Prusia (1870)*, în „Valachica. Studii și cercetări de istorie și istoria culturii”, nr. 20, 2007, pp. 245-260.
- Idem, *Vinovați sau nevinovați. Procesul politic de la Târgoviște (1870)*, în volumul „Cultură, politică și societate în timpul domniei lui Carol I. 130 de ani de la proclamarea Regatului României”, Casa editorială Demiurg, Iași, 2011.
- Rosetti Radu, *Un uitat, generalul Ion Em. Florescu*, în „Academia Română. Memoriile Secțiunii Istorice”, seria III, tomul XIX, 1937, pp. 1-31.
- Russu Vasile, *Considerații privind constituirea partidului conservator din România*, în „Analele Științifice ale Universității Al. I. Cuza din Iași”, t. XVIII, fasc. II, 1972, pp. 117-146.
- Idem, *Din frământările politice ale perioadei de instabilitate guvernamentală și parlamentară (1866-1871). Încercări de revizuire a constituției*, în volumul „Vasile Russu. Studii de istorie modernă a României”, ediție îngrijită de Gheorghe Cliveti, Editura Casei Corpului didactic, Bacău, 2008.
- Idem, *Împrejurările și semnificația instaurării guvernării conservatoare Lascăr Catargiu (martie 1871)*, extras din „Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie A. D. Xenopol”, 16, 1979, pp. 359-384.
- Slăvescu Victor, Murgiu Costin, *Afacerea Strousberg (I)*, în „Magazin Istoric”, an XIII, nr. 2, 1979, pp. 58-63; *Afacerea Strousberg (II)* în „Magazin Istoric”, an XIII, nr. 3, 1979, pp. 49-52; *Afacerea Strousberg (III)* în „Magazin Istoric”, an XIII, nr. 4, 1979, pp. 58-62; *Afacerea Strousberg (IV)* în „Magazin Istoric”, an XIII, nr. 5, 1979, pp. 54-57.
- Sucilă-Pahoni Cipriana, *O privire critică asupra legii penitenciarelor de la 1 februarie 1874*, în „Crisia”, XLII, 2012, pp. 99-109.
- Stern Fritz, *Gold and Iron: The collaboration and friendship of Gerson Bleichroder and Otto von Bismarck*, in „The American Historical Review”, vol. 75, no. 1, 1969, pp. 37-46.

- Szabo Anamaria, *Patronagiul infractorilor și alte măsuri de asistare: 1874-1936. Începuturile probațiunii în România*, în „Revista de Asistență Socială”, an IX, nr. 3/2010, pp. 7-20.
- Timofte Mihai, *România la 1870-1871. Monarhie sau Republică. Studiu de caz asupra scenei politice interne și a relațiilor internaționale*, Iași, 1996.
- Vele Ana-Maria, Varga Attila, *Diplomația franceză și primii ani de domnie ai lui Carol de Hohenzollern-Sigmaringen (1866-1875)*, Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2012.
- Zorlescu Larisa-Izabela, *British diplomacy and the question of jewish emancipation: external diplomacy pressures and the governmental reactions in Bucharest (1866-1876)* in „Analele Universității Craiova”, Istorie, an XXX, nr. 2 (48)/2025, pp. 33-57.

VIII. Web sources

- Bartels Charlotte, *Top incomes in Germany 1871-2013*, disponibil la adresa: <https://wid.world/document/top-incomes-germany-1871-2013-wid-world-working-paper-2017-18/> (accesat 25.05.2026).
- *Lege pentru instituirea taxei de timbru și înregistrare și regulamentul pentru aplicarea ei cu tablouri de taxele timbrului proporțional și de înregistrare*, disponibil la adresa: <http://www.revenues.ro/lege1872.pdf> (accesat 25.05.2026).
- Ralf Roth, *The rise and fall of the railway king Henry Bethel Strousberg. Difficulties of International Railway Investments in Germany in the 1860's*, disponibil la adresa: <https://www.docutren.com/historiaferoviaria/Semmering2004/pdf/05.pdf> (accesat 25.05.2026).